

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartut-beslutning om at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til den danske regering med henblik på at opnå en skærpelse af våbenlovgivningen for Grønland, således at ikke-automatiske rifler og haglgeværer bliver omfattet af kravet om tilladelse, og dermed også af vilkår om opbevaring, samt af regler om registrering, om pligt til anmeldelse af besiddelse og bortkomst af våbnet, og således at der for erhvervelse af såvel disse våben som halvautomatiske geværer til erhvervsmæssig jagt, fastsættes en aldersgrænse på 16 år.

(fremsat af Justus Hansen, Demokraterne)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand
Inatsisartutmedlem Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Doris Jakobsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 27. april 2010 under FM2010 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Baggrunden for forslaget er et ønske om skærpelse af våbenlovgivningen for Grønland. Det foreslås, at ikke-automatiske rifler og haglgeværer bliver omfattet af kravet om tilladelse, og dermed også om krav om opbevaring, registrering, om pligt til anmeldelse af besiddelse samt bortkomst af våbnet. Samtidig ønskes der med forslaget en minimumsalder på 16 år for erhvervelse af rifler og geværer.

1. behandling af forslaget af Inatsisartut

Ved forslagens 1. behandling på FM2010 kunne det konstateres, at der blandt partierne ikke var et flertal for at realisere forslagens intentioner. Siumut fandt således, at de nuværende regler er passende. Inuit Ataqatigiit fandt, at forslaget ikke burde realiseres på nuværende tidspunkt, eftersom partiet tilsluttede sig Naalakkersuisuts udmelding om først at rette henvendelse til Rigsmyndighederne med henblik på at afklare de nærmere forhold omkring en eventuel skærpelse af våbenlovgivningen. Demokraterne indstillede forslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

1. Forslagets hovedpunkter

Våbenlovgivningen er et rigsansliggende, hvilket dog naturligvis ikke er til hinder for, at Inatsisartut kan have en holdning hertil, og at Naalakkersuisut kan pålægges at indlede en dialog med Rigsmyndighederne med henblik på en ændring af de gældende regler. Forslaget er affattet i overensstemmelse hermed.

Forslagsstillers ønske om en skærpelse retter sig mod 3 aspekter:

- A) Rifler og haglgeværer kræver – i modsætning til andre skydevåben – ikke våbentilladelse (bortset fra hel- og halvautomatiske geværer¹). Forslagsstiller ønsker, at kravet om våbentilladelse udstrækkes til også at gælde rifler og haglgeværer. Dermed vil rifler og haglgeværer også blive omfattet af de i øvrigt gældende regler om registrering af våben, og om pligt til anmeldelse af besiddelse og bortkomst af våben.
- B) Hvis kravet om våbentilladelse udstrækkes til også at gælde rifler og haglgeværer, vil politimesteren i tilladelsen kunne fastsætte vilkår om opbevaring, hvilket forslagsstiller finder ønskeligt.
- C) Forslagsstiller ønsker, at der indføres krav om en minimumsalder på 16 år for erhvervelse af rifler og geværer.

I det følgende redegøres der for udvalgets overvejelser vedr. hvert enkelt af disse tre aspekter.

A. Krav om tilladelse

Forslaget om indførelse af krav om våbentilladelse for rifler og geværer angives at have til formål at gøre det muligt at udelukke en person fra at besidde et skydevåben, hvis vedkommende f.eks. er dømt for personfarlig kriminalitet, hvor et sådant våben har været involveret.

---

¹ Halvautomatiske geværer kan dog erhverves og besiddes uden tilladelse, hvis erhververen/besidderen har erhvervsfangstbevis, jf. bekendtgørelsen om undtagelse af våben.

Udvalget har til brug for udvalgsbehandlingen anmodet politimesteren i Grønland om en række statistiske oplysninger. Det fremgår af besvarelsen fra politimesteren, ”at der desværre ikke foreligger statistisk materiale om, hvor ofte jagtvåben er blevet anvendt i forbindelse med personfarlig kriminalitet. Oplysninger om de begåede drab kan udtrages af virksomhedsberetninger for Politiet i Grønland (2005-2008) samt fra Nordpol for så vidt angår år 2009” (bilag 1). Endvidere fremgår det af skrivelsen, at det ikke har været muligt at fremskaffe oplysninger fra virksomhedsberetningerne vedrørende drabsforsøg, der er specificeret i en sådan grad, at gerningsvåbnet fremgår. Nogle af de oplysninger, der refereres til i nedenstående afsnit vedrører derfor antallet af anmeldte drabsforsøg og ikke oplysninger fra virksomhedsberetningerne.

I forhold til udbredelsen af skydevåben her i landet er forekomsten af misbrug af skydevåben relativt beskedent.

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat, at der i hele landet er udstedt fritidsjagtbevis til ca. 8.000 personer, og erhvervsjagtbevis til ca. 2.400 personer. Det samlede antal jagtvåben antages at være betydeligt højere.

Mere end 1/5 af befolkningen fra 12 år og opefter er således i besiddelse af mindst et jagtvåben. Til trods herfor ses jagtvåben relativt sjældent anvendt i forbindelse med personfarlig kriminalitet.

	Drab	Heraf med jagtvåben	Heraf med kniv	Drabsforsøg	Heraf med jagtvåben	Heraf med kniv
2005	8	0	7	18	2	
2006	8	0	4	12	1	3
2007	8	0	5	17	0	
2008	7	1	2	22		
2009	9	3	3	19		15
Gennemsnit	8	0,8	4,2	17,6	0,6	3,6

Ovenstående tabel illustrerer i hvor mange tilfælde kniv er anvendt som drabsvåben ved drab og drabsforsøg.

Det fremgår af tabellen, at kun en mindre del af alle drab og drabsforsøg her i landet begås med skydevåben. Faktisk begås den overvejende del med kniv. I årligt gennemsnit er der fra 2005-2009 blevet anvendt kniv i mere end fire drabssager, mens der i gennemsnit er blevet anvendt jagtvåben i under 1 drabstilfælde om året. I samme årrække er der i gennemsnit blevet anvendt kniv i mere end 3 drabsforsøg om året, mens der er blevet anvendt jagtvåben i under ét tilfælde af drabsforsøg.

Efter den gældende våbenlov kræver erhvervelse og besiddelse af skydevåben tilladelse fra politimesteren. Visse halvautomatiske våben kan dog erhverves og besiddes uden tilladelse,

hvis erhververen/besidderen har erhvervsfangstbevis. Endvidere er almindelige rifler og haglgeværer undtaget fra kravet om våbentilladelse.

Våbentilladelse kan kun gives, hvis der ikke foreligger oplysninger om ansøgers personlige forhold og hidtidige vandel (opførsel), som gør det betænkeligt at imødekomme ansøgningen.

Hvis kravet om våbentilladelse fremover også skal omfatte rifler og haglgeværer, vil politiet dermed kunne afvise at udstede en våbentilladelse til en person, som f.eks. er dømt for uforsvarlig opbevaring af skydevåben, for skyderi i bebygget område, eller for at have skudt mod eller truet andre med et våben.

Også personlige forhold, som er knyttet til ansøgerens helbred, vil antageligt efter omstændighederne kunne føre til afslag. Det kunne f.eks. tænkes at gælde alderssvækkelse, rystesyge, eller stærkt nedsat syn.

En allerede udstedt våbentilladelse kan til enhver tid fratages den pågældende. Denne mulighed har politiet ikke i dag. Hvis en fritids- eller erhvervsfanger omgås sit våben på en måde, som er i strid med kriminallovens eller politivedtægtens bestemmelser, kan våbnet konfiskeres, men den pågældende fritids- eller erhvervsfanger kan ikke hindres i – hvis han har råd – at anskaffe sig et nyt våben.

Forslaget vil således – i hvert fald i teorien - effektivt kunne afskære personer, som er dømt for uansvarlig omgang med skydevåben, fra igen at komme i besiddelse af et skydevåben og dermed potentielt være til fare for andre.

Dette forudsætter dog, at kravet om våbentilladelse kan håndhæves effektivt. Ganske vist vil en person uden våbentilladelse ikke lovligt kunne købe eller låne en riffel fra en kammerat, men måske kunne han (og hans kammerat) tænkes alligevel at tage chancen – især måske hvis de ikke anser det for særligt sandsynligt, at forholdet anmeldes eller på anden vis påkalder sig politiets opmærksomhed.

Betænkes må også, at mange – ikke mindst i bygder og yderdistrikter – er afhængige af de indtægter og den kødforsyning, som kan skaffes ved fangst. Tabet af en våbentilladelse vil derfor kunne have en anden, og langt mere byrdefuld betydning her i landet end i Danmark.

Kravet vil endvidere indebære en vis belastning af politiets ressourcer, hvorved andre politiopgaver i et vist omfang vil skulle nedprioriteres. Særligt stor vil belastningen være ved overgangen til de nye regler, hvor mere end 10.000 våben skal registreres, og et tilsvarende antal tilladelser udstedes.

For nuværende og fremtidige våbenejere vil indførelse af krav om våbentilladelse og registrering m.v. indebære betaling af gebyr. En våbentilladelse kan efter gældende regler kun omfatte ét våben² og skal fornyes hvert 5. år. Der betales et gebyr på 840 kr. for den første tilladelse og 420 kr. for de efterfølgende.

---

² En våbenejer med to våben, som kræver tilladelse, må således søge to tilladelser, og betale gebyr for begge.

Endelig kan der være grund til at overveje, hvorvidt et krav om våbentilladelse kan indebære praktiske vanskeligheder i områder af landet, som ligger langt fra nærmeste politistation.

B. Vilkår om opbevaring

I forbindelse med udvalgsbehandlingen har udvalget afholdt møde med politimesteren i Grønland. På mødet oplyste politimesteren bl.a., at det er hans indtryk, at befolkningen er gode til at anvende våben, og det er sjældent, at våben opbevares uforsvarligt. Det er dog også sjældent, at våbene er låst inde, ofte ligger våbene i båden sammen med patronerne. Dog er patronerne som regel ikke sat i kammeret.

B.1. Vådeskudsulykker forårsaget af børns leg med uforsvarligt opbevarede våben

Uhensigtsmæssig opbevaring af skydevåben kan være en afgørende faktor i forhold til vådeskudsulykker forårsaget af mindre børns leg med skydevåben. En sag, som er omtalt i Virksomhedsberetning for politiet i Grønland 2007 illustrerer dette:

”De fem små børn på 10-12 år havde i en båd på land fundet to rifler. Nu løb de rundt og legede ”røver og soldater” med riflerne, da der pludselig afgik et skud. Lykkeligvis blev ingen ramt. Børnene smed riflerne fra sig og havde ikke meget lyst til at tale med politiet.

Det viste sig efterfølgende, at der var skud i kammeret på begge våben samt isatte magasiner med yderligere patroner.”

Sagen er netop et eksempel på et tilfælde, hvor ejeren havde sat patronerne i kammeret, og ladet riflerne ligge i båden.

Politiet oplyste i virksomhedsberetningen vedrørende den pågældende sag, at det ikke er ualmindeligt at efterlade våben på denne måde.

Det oplyses i øvrigt også, at riflerne blev medtaget af politiet, og at ejeren blev sigtet for overtrædelse af politivedtægten.

Selv om der ikke i våbenlovgivningen er fastsat regler om opbevaring af de typer af jagtvåben, som ikke kræver våbentilladelse, kan efterladelse af ladte våben således medføre bøde og konfiskation af våbnet, i medfør af politivedtægten.

Efter omstændighederne vil kriminallovens § 90, stk. 1 (om uforsvarlig omgang med farlige ting), endvidere kunne finde anvendelse. Bestemmelsen kriminaliserer forsætlig eller uagtsom overladelse af farligt våben til et barn under 12 år (samt i øvrigt til berusede, sindssyge eller retarderede).

Som (eneste) ramme for regulering af våbenopbevaring kan såvel en politivedtægt (lokale bestemmelser, som har til formål at opretholde ro og orden) som kriminalloven dog siges at have sine begrænsninger, for så vidt der ikke heri er fastsat konkrete anvisninger på, hvorledes jagtvåben skal opbevares.

B.2. Skyderi i bebygget område

Fra tid til anden forekommer det, at der løsnes skud i bebygget område, typisk i beruselse.

Hvor affyringen af skydevåbnet indebærer nærliggende fare for andre personer, er forholdet omfattet af kriminalloven. Er der ikke forvoldt nærliggende fare, er forholdet omfattet af politivedtægten, og vil typisk medføre bøde og konfiskation af våbnet.

Indførelse af regler om opbevaring af våben vil næppe have nogen større forebyggende effekt i forhold til sådanne skudepisoder.

Dette gælder uanset opbevaringskrav: Selv en stærkt beruset person vil som regel være i stand til at låse sit våbenskab eller sin ammunitionskasse op, montere bundstykket på sin riffel samt lade og afsikre våbnet.

Opbevaringsregler vil dog efter omstændighederne effektivt kunne forebygge, at berusede (som udslag af kådhed eller i affekt) gør brug af *andres* skydevåben.

B.3. Tyveri af våben

Regler om opbevaring af våben kan have en vis relevans i forhold til tyveri af våben. Fastsættes det f.eks., at rifler og geværer skal opbevares i et aflåst våbenskab, aflåst våbenstativ eller lignende, mindskes naturligvis risikoen for tyveri af de pågældende våben.

Selvom tyveri af våben forekommer i et vist omfang også her i landet er der dog grund til at være opmærksom på, at våbentyverier her i landet næppe i samme grad, som det er tilfældet i f.eks. Danmark, indebærer en risiko for misbrug af de stjalne våben. Dette hænger sammen med, at f.eks. røverier under brug af skydevåben stort set ikke forekommer her i landet, ligesom væbnede bandeopgør er et (stort set) ukendt fænomen.

Tyveri af skydevåben udgør således i praksis næppe i sig selv en risiko for befolkningens sikkerhed – men er selvfølgelig ærgerlig for den, tyveriet går ud over.

B.4. Udvalgets overvejelser vedr. opbevaringskrav

Samlet konstaterer udvalget vedr. forslaget om indførelse af regler om opbevaring af våben, at sådanne regler – hvis de overholdes – navnlig vil kunne mindske risikoen for vådeskudsulykker, hvor børn er involveret, samt risikoen for, at en beruset gæst gør brug af et skydevåben, som befinder sig i det hjem, han besøger.

Endvidere vil indførelse af krav om opbevaring i låst våbenskab, låst våbenstativ eller lignende kunne mindske risikoen for tyveri af våben – hvilket dog næppe i praksis vil have større betydning i relation til befolkningens sikkerhed.

Indførelse af regler for opbevaring af skydevåben og ammunition, svarende til de i Danmark gældende regler, vil påføre erhvervs- og fritidsfangerne her i landet, en engangsudgift på ikke under 2-3.000 kr.

Spørgsmålet er dog, om ikke mindre strenge krav her i landet vil kunne være tilstrækkelige til at opnå den ønskede effekt. F.eks. kunne det overvejes, om ikke et krav om, at ammunition

opbevares i aflåst gemme, og at nøglen opbevares utilgængeligt for uvedkommende, i sig selv vil udgøre en tilstrækkelig forbedring af sikkerheden.

For riflers vedkommende kan der eventuelt tillige fastsættes krav, om at bundstykket under opbevaring afmonteres og opbevares separat i aflåst gemme, og for haglgeværers vedkommende kan der eventuelt fastsættes krav om at løb og kolbe adskilles, og at kolben opbevares separat i aflåst gemme.

Som forslaget er affattet, vil krav til opbevaring af rifler og geværer skulle fastsættes i vilkår, og vil dermed være afhængige af vedtagelse af den del af forslaget, som vedrører krav om våbentilladelse. Principielt er der dog intet til hinder for, at sådanne krav i stedet fastsættes i selve våbenloven eller i en bekendtgørelse udstedt i medfør heraf.

Også indførelse af andre krav til våbenejere kunne eventuelt overvejes: Da der her i landet ikke er knyttet en ansvarsforsikring til jagt-/fangstbevis kunne det f.eks. overvejes, hvorvidt et krav om ansvarsforsikring kunne være relevant, således at ofre for vådeskud (eller disses pårørende) opnår sikkerhed for erstatning i forbindelse med ulykken.

C. Indførelse af aldersgrænse på 16 år

Det tredje og sidste element i forslaget er indførelsen af en aldersgrænse på 16 år for besiddelse af rifler og haglgeværer.

Denne del af forslaget hviler på en forudsætning om, at børn og unge under 16 år ikke altid kan antages at have den fornødne modenhed til at omgås et farligt redskab som et skydevåben ansvarligt og betryggende. Tanken er for så vidt den samme, som ligger til grund for den minimumsalder, som gælder for erhvervelse af kørekort.

Udvalget har god forståelse for de intentioner, som ligger bag også denne del af forslaget.

Der foreligger imidlertid ikke for udvalget oplysninger, som tyder på, at børn og unge mellem 12 og 16 år i højere grad end andre er involveret i vådeskudsulykker.

Mange i vort land har fået deres første riffel i konfirmationsgave, og er oplært i fangst og omgang med våben på fangst-ture med ældre familiemedlemmer, typisk en far.

Paradoksalt nok vil forslaget kunne få en virkning, som er stik imod hensigten med forslaget; nemlig ved at vanskeliggøre oplæringen af de yngre generationer i korrekt og ansvarlig omgang med jagtvåben. Også denne risiko må med-indtænkes i overvejelserne vedr. forslaget.

Ifølge oplysninger fra Departementet for Fiskeri og Fangst er der i gennemsnit i 2008 og 2009 udstedt fritidsfangstbevis til ca. 70 børn/unge under 16 år. I 2010 var der frem til maj måned udstedt ca. 46 fritidsfangstbeviser. Endvidere er der udstedt erhvervsfangstbeviser i 2008 til 4 personer, i 2009 til 1 person og frem til maj måned i 2010 til 3 børn/unge under 16 år. Begge grupper vil blive berørt af forslaget, men konsekvenserne vil i sagens natur være alvorligst for de unge erhvervsfangere, hvis bidrag til familiens indkomstgrundlag vel navnlig i bygder og

yderdistrikter kan være af stor betydning for den enkelte familie. Heller ikke dette aspekt bør overses.

Det kunne overvejes, hvorvidt forslagsstillers intentioner eventuelt kunne imødekommes på alternativ, men mindre indgribende vis. En mulighed kunne måske være at påbyde, at børn/unge under en vis alder kun må gøre brug af jagtvåben under opsyn og instruktion af en voksen våbenkyndig.

Udvalgets overvejelser angående ændringsforslag

På baggrund af ovenstående betragtninger har udvalget drøftet, hvorvidt udvalget skal fremkomme med et ændringsforslag om krav til opbevaring af våben samt krav om, at børn/unge under en vis alder kun må gøre brug af jagtvåben under opsyn og instruktion af en voksen våbenkyndig.

Udvalget finder imidlertid ikke at være i besiddelse af et tilstrækkeligt oplyst grundlag til endeligt at vurdere, hvorvidt et sådant ændringsforslag vil have den fornødne ønskede virkning.

Udvalgets finder på den baggrund, at der er et behov for, at Naalakkersuisut iværksætter en nærmere undersøgelse af, hvorledes våbenloven kan skærpes, så man mindsker misbrug af våben til personfarlig kriminalitet samt mindsker forekomsten af vådeskudsulykker. Udvalget finder endvidere, at undersøgelsen skal afdække befolkningens holdning til skærpelse af våbenlovgivningen. Endelig ønsker udvalget, at relevante interessenters tilkendegivelser om skærpelse af våbenlovgivningen inddrages i undersøgelsen. Udvalget finder i den forbindelse, at bl.a. Fangstrådet, herunder Sammenslutningen af fiskere og fangere (KNAPK), Sammenslutningen af fritidsjægere og fiskere (TPAK) og KANUKOKA skal inddrages.

Lovudvalgets indstilling

Et enigt udvalg skal på baggrund af ovenstående fremsætte følgende **ændringsforslag**:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest på efterårssamlingen 2011 at fremlægge en redegørelse om, hvorledes våbenloven kan skærpes, så man mindsker misbrug af våben til personfarlig kriminalitet og mindsker forekomsten af vådeskudsulykker. Redegørelsen skal indeholde en undersøgelse af brugen og antallet af skydevåben i Grønland samt søge at afdække befolkningens holdning til skærpelse af våbenlovgivning og inddrage relevante interessenters tilkendegivelser.”

Et enigt udvalg indstiller ændringsforslaget til vedtagelse.

31. marts 2011

FM 2011/15
(EM 2010/31)
(FM 2010/45)

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Isak Hammond
Formand

Andreas Uldum

Harald Bianco

Anders Olsen

Doris Jakobsen